

Кримінального кодексу або мають непогашену судимість за вчинення інших злочинів [3].

Звичайно не кожен готовий усиновлювати, опікати та піклуватися про «чужу дитину», приймати її в свою сім'ю, виховувати - це реалії нашого суспільства. Крім того, рівень соціального забезпечення та правової свідомості громадян в нашій країні не є достатнім для того, щоб радикально подолотати інститут «непотрібних дітей». Однак, кожен з нас може бути наставником дитині, яка потребує індивідуальної уваги. Година на тиждень не є значущим часом для нас, але для дітей, які виховуються в закладах інтернатного типу – це допомога та своєрідний екскурс в реалії повсякденного життя, що в подальшому допомагає таким дітям соціалізуватись.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – №28. – 13 с.

2. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13.01.2005 № 2342-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – №11. – Ст. 59.

3. Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» щодо наставництва: Закон України від 08.09.2016 № 1504-VIII// Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 42. – Ст. 701.

УДК 349.2:001.12/18 (043.2)

Вишновецька С. В., д.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ТРУДОВЕ ПРАВО В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

В даний час вже ні в кого не викликає сумніву той факт, що сучасне суспільство знаходиться на такому етапі свого розвитку, коли інформація стає одним із ключових елементів економіки [1, с. 51-57]. Вона є одним із головних ресурсів виробництва, у зв'язку з цим відбуваються зміни у сфері трудових ресурсів. Економіка постіндустріального типу диктує зміни, пов'язані зі зростаючою роллю інформації. Електронні технології стають ефективним робочим інструментом у трудовій діяльності [2]. Тому впровадження різного роду інформаційних систем на підприємстві є позитивним зрушенням у справі упорядкування внутрішньо-організаційного документообігу і підвищення ефективності локального регулювання.

У зв'язку з розширенням інформаційної діяльності змінюються професійна кваліфікація, освітня структура суспільства, характер праці. Змінюються роль і функції працівника, інтелектуальна і творча праця витісняє працю індивідууму, безпосередньо залученого в процес виробництва.

Найбільш поширеним видом трудової зайнятості в інформаційній економіці є дистанційна зайнятість. І. І. Моторна вказує на зміни предметного поля соціально-трудових відносин у зв'язку з поширенням дистанційної зайнятості та запозиченої праці за напрямками: модернізація інституту робочого місця; трансформація систем оплати праці; зміна системи соціальних гарантій; становлення, поряд з традиційними, й нових суб'єктів соціально-трудових відносин, до яких віднесено фірми-посередники (лізингодавці та провайдери робочої сили) [3, с. 7].

Умови праці сьогодні в більшості країн однаково включають комп'ютеризацію трудової діяльності, але форма й зміст праці далеко не в усіх країнах відповідають вимогам інформаційного суспільства через наявність інституційних особливостей.

Можна назвати такі ознаки, які свідчать про нереалізованість моделі праці в інформаційному суспільстві в сучасних українських умовах: 1) низька соціально-економічна оцінка професіоналізму і професійної праці. Низька заробітна плата змушує працівників переважно працювати тільки для забезпечення вітальних потреб. Низький рівень доходів сприяє множинній зайнятості і високій професійній мобільності працівників – зміні спеціальності, внаслідок чого страждають професійні інтереси й кваліфікація; 2) недостатнє впровадження гнучкої зайнятості й свободи форми праці, властивих інформаційному суспільству. Негативний вплив на розвиток професійного потенціалу здійснює живучість стереотипів командно-адміністративного стилю управління в організаціях, в яких більш затребувані виконавча дисципліна й уміння виконувати накази керівників, ніж ініціативність і вміння виконавця приймати самостійні рішення, ефективні для вирішення питань, що виникають. В інформаційному ж суспільстві успішна зайнятість людини залежить від її здатності до креативності. Робота перетворюється в спосіб творчої самореалізації особистості. З'являється новий тип працівників, високий професійний потенціал яких робить їх незалежними від попиту і пропозиції на ринку праці: роботодавці самі прагнуть запропонувати їм умови для самореалізації особистості. Економічний статус таких працівників прямо залежить від їх професіоналізму і особистої здатності до творчості; 3) проблема інформатизації країни в цілому. На відміну від західних країн, в Україні існують категорії населення, які різко обмежені в доступі до інформаційно-комп'ютерних технологій (сільське населення, діти з малозабезпечених сімей, пенсіонери, інваліди). Низькі доходи не дозволяють належним чином забезпечити професійну працю в Україні

необхідними програмними продуктами.

Оцінка соціально-трудових відносин у сфері дистанційної зайнятості та запозиченої праці виявила такі проблемні питання: українським законодавством не урегульовані соціально-трудові відносини у сфері дистанційної зайнятості стосовно умов праці, організації робочого місця, охорони праці, заробітної плати тощо; працівники, які працюють дистанційно, не вміють правильно розраховувати витрати коштів і часу на організацію роботи вдома; не встановлені інституціональні рамки запозиченої праці; договірні відносини між її учасниками формуються переважно хаотично.

Основними ж перевагами трудової зайнятості в інформаційній економіці є свобода пересувань і свобода вибору місця трудової діяльності. З'являються додаткові можливості для роботи й зайнятості. Потенційно зайнятість в інформаційній сфері може дозволити людям у районах з високим безробіттям отримати доступ до можливостей працевлаштування, які виникають у будь-якому регіоні світу. Відкривається доступ до роботи особам з обмеженими можливостями, самотнім батькам, які не мають можливості залишити дитину, особам, які доглядають за родичами похилого віку чи хворими.

Розробки у сфері інформаційних технологій у поєднанні з автоматизацією, комп'ютеризацією і роботизацією зумовлюють безпрецедентні технічні й соціально-економічні зміни, наслідком яких є трансформація зайнятості.

Отже, в сучасному інформаційному суспільстві спостерігається трансформація праці, впровадження гнучкої зайнятості формування електронної самозайнятості. Специфіка сучасного ринку праці вимагає від людини автономності, мобільності, креативності і залучення в професійну діяльність.

Література

1. Проскурин А. С. Понятие правовой информации как основы информационного общества / А. С. Проскурин // Вестник Волгоградского гос. ун-та. Серия 5, Юриспруденция. – 2016. – № 1 (30). – С. 51–57.
2. Туманов А. А. Электронное взаимодействие субъектов трудовых и непосредственно связанных с ними отношений: правовой аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук; специальность 12.00.05 – трудовое право; право социального обеспечения / А. А. Туманов. – Екатеринбург, 2018. – 33 с.
3. Моторна І. І. Соціально-трудові відносини: формування та розвиток: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.07 / І. І. Моторна. – К., 2009. – 20 с.